

היא... כשהיא...
כשפתחה את תיקה...
עבודותיה. השתנתה מיד...
מיקי תירוש. בעל גלריה...
תירוש בתל-אביב, נלהב מאוד מעבוד...
ותיה, והתוצאה היא תערוכת-היחיד.

חיות

סיפור שלוש יבשות

**שינוי מאזן הכוחות
בין האריות בגנייהחיות**

פעם הוא היה תופעה שכיחה בארץ-ישראל. לפני אלפיים ומשהו שנה, כאשר הסתיימה כתיבת התנ"ך, הוא הספיק להופיע בו כ־150 פעמים, אם כי תחת שמות רבים, החל באריה (או ארי) וכלה בכפיר, לביא, שחל. ואז, לפני כ־900 שנה, באו הצלבנים לארץ והם יצאו לא רק לציד מוסלמים, אלא גם לציד אריות. ואת זה הם עשו בהצלחה כה רבה, עד שכאשר אחרון הצלבנים הובס ב־1291, בעכו, גם לא נותר יותר אריה אחד בארץ-ישראל. **השיבה הביתה.** השבוע חזר האריה הארצישראלי הביתה. ליתר דיוק, היו אלה שני אריות אסיאניים.

היום, בעזרתה של ורדה, נוצרה קומניקציה בין כל השכנים. רובם זקנים. "החצר הפכה ממש מרכז הבניין. יש השתתפות ואהדה. שואלים מה אני מציירת, מיעצים, מעודדים, מחייכים ומעירים. יש כאלה הקוראים, כל הכבוד! ויש כאלה הדואגים אם לא קר לי."

והחורף הפאריסי, כידוע, הוא קר מאוד. "אבל קניתי מגפיים טובים מפרווה, ואני מסתדרת." אפילו הגשם לא מפריע לה בעבודתה. למרבה הפתעתן של ארבע־חמש הזקנות הצופות בה באופן קבוע מחלונן, לכל היותר היא עולה לשעה קלה לביתה, עומדת ליד החלון כשבידה כוס קפה חם — וחוזרת לכורהצ'יור. היא משוגעת לציור. "יש לי כוח לא נורמאלי לצייר. אני לא זקוקה להשראה, לרגעים מיוחדים של חסד. אצלי זה כמו מעיין המתגבר. "אני ניצבת מול הכד, מורחת איוה

אהדת...
(31). שפתחה השבוע בתל-אביב את תערוכת-היחיד הראשונה שלה. גרה כבר תשע שנים בפאריס. שם היא מציירת את כל מה שהיא רואה: גברים הנוסעים במטרו, נופים שהיא רואה בדרך החלון, נשים העובדות ברחוב, אך

ציירת סאנד

עניינים בקצב המיכחול

בעיקר-ביעקר היא מציירת את הזונות של רובע סודני. "אני לא יודעת למה רווקא זונות," היא מצטחקת. "אולי זו הציבעויות בלבוש שלהן — הצירוף של מגפיים שחורים עד מעל לברך, מיכנסים קצרים ותיק ארום לווט. כנקודת צבע ברחוב האפרורי והמלוכלך — הוא שמושך את העין שלי. כן, גם היציבה שלהן מעניינת." היא מורה. "לפי צורת העמידה המיוחדת שלהן מיד רואים שהן זונות."

ורדה אינה מציירת בעזרת מודלים. היא עובדת ברחוב. קולטת רשמים ונוצרת אותם בזיכרונה. אחר־כך, בבית, היא מציירת. "הזיכרון עדיף על העמידה מול האובייקט, כי הזיכרון הוא ציור יותר, אין בו הפרטים המפריעים ונשארים בו רק הקווים החשובים."

את הזונות היא פוגשת בכל פעם שהיא חולקת לחנות הפיגמנטים — החומרים שמהם היא מכינה את הצבעים כמו ידיה. החנות נמצאת ברחוב קטן בסודני. "אחד הרחובות היפים ביותר של הזונות בפאריס, רחוב קטנטן וחמים." הן עומרות שם, מחכות, במעלה הרחוב, בדרך לחנות.

פעם ניסתה ורדה לרשום אותן ברחוב. "בעל חנות הפיגמנטים, רמות של שיכור המשתלב להפליא ברקע, הזהיר אותי שזה מסוכן. מאחורי גבן של הזונות יש הרבה חלונות-יראווה של חנויות-אופנה, ובעלי החנויות עלולים לחשוש כי שאני מעתיקה דגמים. הוא הסביר לי."

כך חזרה ורדה לשיטה הראשונה שלה — ציור מתוך הזיכרון. אחרי כל

צמד זונות פאריסאיות (ציור של סאנד)
דומים בחלון-הראווה

קרובים די קרובים של האריה שהיה מצוי בארץ עד סוף המאה ה־13. האריות האלה הגיעו לגנייהחיות התנ"כית בירושלים, מגנייהחיות בסך דייגו שבקליפורניה האמריקאית, ושמו בכך קץ למצב שבו בארץ, שבה היה האריה, פעם, כמעט סמל לאומי (גור אריה יהודה), נאלצו גנייהחיות להסתפק באירוח אריות אפריקאיים בלבד.

ההבדל העיקרי בין האריה האפריקאי לאסיאני הוא בכך שהוא יותר גדול, בעל רעמה שעירה יותר, אך גם בעל זנב מדובבל יותר.

קו, והוא קורא לקו שאחריו, או אומר לי שצריך למחוק אותו. זה לא מתוכנן, אין לי מושג מוגדר מה תהיה התוצאה הסופית."

קריירות הגלריות. ורדה באה לפאריס, לפני תשע שנים, עם בעלה, שלמה. היא נרשמה לאקדמיה לאומנויות בוז'אר, קיבלה מילגת

הייתי עבד לסיינטולוגיה!

"כל השאר, האנשים שבחוגי, היו בעינינו לא נורמליים. הם הצחיקו אותנו, בנוו להם והתנשאו מעליהם. לדעתנו, הם היו בורים. לא היה לנו ספק ששליטתנו על עצמנו ועל החיים היא בערך פי מיליון מזו של האנשים בחוגי. "היתה לנו המון נאיביות, שאפשר לעשות את כל העולם מאושר."

פגישה בבוקר, דוח בלילה

היא חנינתי. ית-עניינים, בעלת שיער שחור וארוך, אסוף לאחור. שפתיים מלאות, קומה ממוצעת. הוריה שוהים מזה שש שנים בניגריה — אביה עובר שם מטעם סולל-בונה. יש לה אח בקנדה, אחות בלוס-אנג'לס ואחות ברעננה.

אני מקווה למצוא כוח לספר הכל. על מאות העברים לסיינטולוגיה במרכז בתל-אביב, ובעיקר על אחרים, ובתוכם אני, שהשתחררו מהדבר הנורא הזה והשאירו אחריהם מיליון סיזטים ועשרות חברים שעדיין בפנים. והטרגדיה הכי גדולה היא שכאשר אנחנו כבר בחוגי, אנחנו שותקים, פוחדים."

איריס עודד בת ה־23 מנאות-אפקה, צברית דור שני ממוצא תימני, שתקה תקופה ארוכה, עד שהרגישה שהיא יכולה, וחייבת, להוציא החוצה כל מה שעבר עליה. כיום, שנה וחצי אחרי השיחרור, היא אומרת: "הפסדתי שלוש שנים מחיי, זאת ההרגשה שלי. הייתי מנותקת לחלוטין מהכל, עבר לסיינטולוגיה. לא קראתי עיתונים ולא ראיתי טלוויזיה, כי זה רע, כי זה עוסק בדברים רעים — זאת היתה שטיפת המוח שעשו לנו."